

med denne Artikel derunder kunne lide. Der er nu af disse Grunde efter min Overbeviisning stor Betænkelse ved at give Loven den Udstrækning, som den fik ved tredje Behandling i Folkethinget; men der opstaaer endnu forskjellige Vanstueligheder ved en Lov af det Indhold, at det tillades Enhver fra Landet at indføre al Slags Brød, altsaa ogsaa Hvedebrød og andet fint Brød, thi der fremkommer det Spørgsmaal: Har man ogsaa derved givet enhver Landboer Tilladelse til at forbage denne Artikel. Rugbrødsbagning maa overalt drives paa Landet efter Reskript af 8de Juli 1795, der opstaaer altsaa ingen Vanstuelighed derved, at man tillader Rugbrøds Indførsel i Kjøbstæderne; men Hvede — eller Jintbrødsbagning høre til Undtagelserne, Bevillingerne dertil hører til den Slags, som ikke saa hyppigt blive meddeelte, og nu er Spørgsmaalet, om ikke denne Lov, som tillader Enhver fra Landet at indføre Hvedebrød, skulde indeholde indirecte Tilladelse til at bage Hvedebrød paa Landet, hvilket vilde have en temmelig udstrakt Virkning. Jeg skulde derfor troe, at der var mange Grunde for det ærede Thing til at blive ved den Affatning af Loven, som blev vedtaget i Folkethinget ved anden Behandling, og derimod ikke gaae ind paa den Udvidelse af Forslaget, som det har faaet ved den Afstemning, der fandt Sted ved tredje Behandling.

Sir: Ja, dersom man vil holde fast ved de gamle, saa at sige, indbildte Forrettigheder, som Kjøbstæderne i sin Tid paa Grund af de da tilstedeværende Omstændigheder have tilvundet sig, vil jeg give den høitærede Indenrigsminister Ret i, hvad han her har fremsført, saameget mere, som jeg deri vilde see, at hans Retfærdigheds-Troelse gik saa vidt, at han vilde holde dem skadesløse, der ere i Besiddelse af saadanne Forrettigheder. Men det forhold sig virkelig ikke saaledes, vi have jo dog Exempler paa, at man fra Landet indfører bagt Brød, saavel af Rug som af stget Rugmeel, og ligeledes de saakaldte Rager eller Hvedebrød. De bringe det vel ikke tiltorvs fra Landet, men man kan dog gaae ud og hente det paa Landet; og nu gad jeg dog virkelig vide, om det gjør nogen Forandring,

at jeg, naar jeg veed, at der boer en Mand en halv Fjerdingvei fra Byen, som har et saadant Bageri og vil levere saadant Brød, kan gaae ud og hente det? Det er vel saa, at det er forbudt at sælge Hvedebrød paa Torvet; men det har dog viist sig i de senere Aar, at det er, saa at sige, blevet anseet som en absolut Nødvendighed for os at tye til bedre Brød, til det, som afgiver det sikreste og bedste Næringsmiddel, navnlig for den fattigere Deel af Nationen, den arbejdende Klasse. Vi have desværre iaar ved den Sygdom, der har hersket her i Landet, erfaret, hvor vigtigt det er, for den arbejdende Klasse, for den simple Mand, som ikke har Raad til at leve af stort Andet, end en Snaps Brændevin med et Stykke Brød til, eller maafee af en Kop Kaffe eller Thee med Brød til, at der gives ham Leilighed til i Aar og fremdeles at kunne tye til at kjøbe Brød, som er tilvirket af Hvedemeel. Det maa altsaa synes ganske rimeligt og fornøftigt, at der i den Lov, som nu foreligger, gives Landboerne en ubegrændset Tilladelse til at tilvirke Brød af Landets Producter, saavel af Rug som Byg og Hvede, ja selv af Havre, om man saa vil, hvis de ønske at tilvirke det deraf, thi jeg troer, at dette vil bringe Kjøbstæderne store Fordele, især den mindre formuende Deel af Indvaanerne. Det er blevet sagt af den høitærede Indenrigsminister, at Hvedebrød ikke var nogen Nødvendighedsartikel, men at man godt kunde undvære det, og at man derfor burde nægte den frie Indførsel deraf i Kjøbstæderne; men det troer jeg ikke er Tilfældet, i det Mindste ikke efter hvad jeg har erfaret. Jeg troer virkelig, at, naar vi til Syvende og Sidst faae den Overbeviisning her, som er herskende i Frankrig og England, at Hvede er langt mere nærende og vederqvægende og i det Hele taget langt mere heldbringende end andre sammenblandede Sædearter, ville vi komme derhen, at navnlig den fattigere Deel af Nationen vil have Fordeel af at kjøbe billigt Hvedebrød. Dette vil virke altsor ødelæggende for Bagerne, har den høitærede Indenrigsminister sagt; det troer jeg tilforladeligt ikke. Jeg troer tvertimod, at det vil være en Spore i Livet paa Bagerne til, at de idetmindste ikke,